

fr. *Montsoreau*, poble de Maine-et-Loire; i potser també port. *Soure*, que Silveira troba amb menció antiga *Saurium*, junt amb NLL parònims de la seva terra (RLus. xxiv, 220-1).¹

Restem en fort dubte entre les dues últimes filiacions (a, b). Però amb inclinació més aviat cap a l'última. També per les terres cretàcies i guixenques que recordo haver vist dominants en aquella vall; i en general, el rogenic és freqüent en tals terrenys.

¹ En separo el nom de planta *sora*, que li deu venir del gust àcid (DECat, 78a24 ss.).

SORBA

Llogaret en el Cardener, ja a la ratlla del Berguedà, agre. al mun. de Montmajor: és a l'esq. de l'Aigua d'Ora (CATorras, Pir. Cat. viii, 205; GGC Lleida, p. 625). Vaig passar-hi el 1934, a 1h45 de sortir de Cardona, no gaire abans d'arribar a St. Feliu de Lloelles; oït *sórba* allí mateix (exc. 217, Ll. i, 49).

MENCIONS ANT. 982: «*Suburbano* in pago Bergitano» (Cat. Car. II, 172.2); 1089, un Ollell fill d'Arnau (Arnalli) fa deixes en testament a l'esgl. de Solsona, i «ad Sanctam Mariam de Pauls, unces IV, et ad Stam. Ma. de Soborbano unce I, ad Sedem Urgelli ---» (lleg. a l'Arx. de Sols.). Un altre d'allí, a. 1099: «--- ad sacrum locum Sancte Marie qui vulgo de Soderbano, afr. II *Silva Seminata*, III flumine de Odera, IV archeda de Farners ---»; 1102: *Sodorbano* (GGC, 30 l. c.).

En la llista de censos de Besora, fi S. XII, consten els masos de *Sorba*: un amb el qualificatiu de 'el vell': «*Soorba z veyl*» (lín. 87); i també, dos cops, «*Soorba*» (87 i 88); 1200, en el Capbreu de Navès: «En Soldevila *Soorba z veyl*», «En Bd. de *Soorba*» i «En Mascharo de *Soorba*».

ETIM. Ll. SÜBÜR BANUM 'territori veí d'una població qualificada de URBS'.

Substantivat, *suburbanum* prengué en ll. vg. el sign. de 'propietat rústica'. Així el vulgar ricatxo *Trimalchio* es vanta: «vinum, inquit, --- non noster nunc quidem --- in *suburbano* nascitur meo, quod ego adhuc non novi» (*Satyricon* XLVIII, 22), que Ernout tradueix: «aujourd'hui tout ce qui est article de bouche, pousse dans une de mes propriétés, que je ne connais encore».

L'evolució fonètica fou *Soorbán*, amb recul de l'accent a la vocal en hiatus, que allargada, atrau l'accent, segons la llei fonètica cat., que vaig demostrar en BDC xxii, 193, 231: *bòria* < *boaria*, *deesset* > *dèsset* etc. En la menció més antiga hi ha encara el mot en la forma llatina, en la 2a. (1089) i en les 5 o 6 últimes hi ha el hiatus oo; i en les dues intermèdies una falsa restitució de -d-, com si fos un mot del tipus tan corrent de *caent* CADENTEM, *suar* SUDARE on s'ha perdut una -d- pretònica.

El sign. etim. pogué ser 'propietat rústica' (sense report amb cap urbs determinada, ço que pot ser el cas citat del *Satyricon*). Potser més aviat suburbana

d'una població que havia estat important: la pre-romana ÓTURA que ha donat Vall d'Ora i Aigua d'Ora, immediates; i era important: d'unes monedes ibèriques, desenterrades allí, Gómez Moreno (*Supl. de Epigrafia Ibérica*, en *Misceláneas*, Md. 1949, pp. 16-18) encara que creu que eren de cap a Sorba, però serien més aviat d'ÓTURA (veg. l'art. *Ora/Odena*).¹

Altres NLL, provinents de SUBURBANUM, no han ofert el retrocés accentual, fet estrany a les llenües germanes i a part del nostre domini: Riu de *Sorbà*, en el te. d'Isona (enq. de Raf. de la Torre, n.º 82); *Surbà*, a l'Arieja (c.º de Tarascó). Un parell de NLL en la zona limítrofa entre el basc i el cast. navarrès: 1127: «in *Sorvan* --- de *Sorvan*» (sembla ser prop de Tudela, abans de Lituénigo: EEMCA III, 737). Tindria, potser, el mateix origen *Zurbano*: poble d'uns 50 veïns de la Vicaria de Vitòria on encara parlaven basc en el S. XI, però aviat colonitzat (Caro Baroja, *Mater. Vasco-Latinos*, p. 176). Un diminutiu *Sorbanel*, despoblat del te. de Tulebras, p. jud. de Tudela, documentat aa. 1139 i 1145 (EEMCA III, p. 594; i docs. núms. 207, 208, 209, 210); però en un de 1142 es llegeix «uno orto *Sorba* --- testes de Tutela» (EEMCA III, 608).

A l'art. *Cérvoles* ja he demostrat que el nom determinatiu de *Sant Julià Sassorba*, prop i a l'O. de Vic, no té res a veure amb SUBURBANUM sinó amb el nom de planta SORBUS.

¹ No sé de què li ve el nom a un «*Suburbanus*, canonicus», d'un doc. de 1018 (*Cart. St. Cugat* II, 121) però no deu tenir res a veure amb el nostre NL.

Sorba, V. Sa- *Sorbaniella*, *Sorbaplana*, V. *Selva*

SORD, SORDA

En les concrecions toponímiques sol tenir sentit figurat: s'aplica a paratges amagats, cursos d'aigua invisibles, i a petits edificis que no es noten, o franca-ment enderrocats. En un ús semblant es troba documentat *Sorda* en doc. de 996 (Abadal, *Pall. i Rib.*, 316). *La Sorda*, partida de Balones (xxxv, 70.15). Id., veïnat de Campos.

Torrent de la Sorda, afluent de la Tet, per la dreta, en el terminal Fontpedrosa-Toès. *La Sorda*, coma bastant inclinada a l'alta vall d'Er (la poca aigua s'esmuny ràpida sota l'herbam). *Bosc de la Sorda*, a Sançà, prop de la coma de Pontells.

D'edificis rústics: *La Casa Sorda* és una barraca de pastors, avui desfeta, en terme d'Enveig; nom que es troba en oposició i contrast amb *La Cabana Franca*, més al N., en terme de Portè (Cor. 1959). *Cabana Sorda*, partida muntanyenca andorrana, entre Iscles i Ransol, nom provinent —segons els informants de Coromines— d'un antic edifici enderrocant (Cor. 1952, E.T.C. II, 24): la modesta *cabana sorda* s'explica en oposició al nom del gran pic andorrà de *Casamanya* (no gaire al NO. d'allà), que prové del llatí *CASA MAGNA*, on *casa* té el sentit llatí de 'cabana de pastors': una cabana alta i ben feta, visible de lluny, prop del